

Szám.

bben.

El le,
lesz

mában
Nagy
Schle-
hárd,
sa és
lós és
chard
kolits
Zsiga
salik
mann
ert és
x.

pület.
lat.

KIS LAP

VÁRAKOZÁS. (Lásd a 63. lapon.)

EGY KIS DIÁK KALANDJAI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

SZEMBE jutott, hogy Dinikét intik ugyan az illedelemre, de a maguk részéről se Gábor, se Erzsike nem kezdtek illedelmes köszöntéssel a beszélget. Bizonyosan igen nagy gondot fordítanak a kis Dinike nevelésére. A fucska azonban nem igen látszott törődni az intéssel, csak azért sem mondott »jó napot«, hanem ezzel a fontos hirrel lepett meg:

— Nekem van ám egy szép Paprika Jancsim!

Talán bővebben is megmagyarázta volna, milyen szép az a Paprika Jancsi, de ekkor Gábor alulról így kiáltott:

— Jöjjetek le hamar! Valaki jön!

Gyorsan leemelték Dinikét, elvitték a létrát és elszaladtak. Alig telt belé egy-két perc, már teljes csönd uralkodott a tulsó kertben.

A nagy sietségből, melylyel elfutottak, azt gyanítottam, hogy tilos dolgot cselekedtek, mikor a falra fölmásztak. Én sem szóltam tehát a nénikének semmit, nehogy eláruljam kis szomszédaimat; de meg a saját lelkiismeretem sem volt egészen tiszta, mert megismerkedtem a szomszédokkal, mielőtt a néni megengedte volna. Este azonban maga a néni hozta szóba a dolgot.

— Fiaeskám, jó hirt mondok. Már tudakozódtam szomszédaink felől s megtudtam, hogy három gyermek van ott, Gábor, Erzsike és Dinike; kedves jó gyermekek.

Világért sem árultam volna el, hogy ezt én már mind jól tudom. A néni így szólt tovább:

— Szegény gyermekek elvesztették szüleiket s most egy nevelőnő, Amália kisasszony felügyelete alatt laknak itt a szomszéd házban, mely a szüleiké volt. Gyámatyjuk el akarja adni a házat s akkor elköltöznek innen, de ez még nem bizonyos. Addig játszhattok eleget. Bárdos ur ismeri őket, ma este eljön a bácsihoz s megkérjük, mondja meg Amália kisasszonynak, hogy szeretnél a gyermekekkel megismerkedni. Bizonyosan beleegyeznek.

Nagyon meg voltam elégedve, de most nem annyira kis pajtásaimra, hanem inkább arra a sokat emlegetett Bárdos urra gondoltam. El fog jönni, tehát fogom látni azt a furcsa ügyetlen embert, a ki homlokon dobta Erzsikét, földre pottyantotta Dinikét Ott maradtam a szobában, csak hogy el ne szalasszam. Csakugyan be is lépett nemsokára s ugyanazt a magas, sovány, kellemetlen arczu embert ismertem meg benne, kivel a bácsi minap az utcán oly élénken beszélgetett, míg én vitéz Gergely barátommal csevegtem. Nagyon visszataszító alak volt s bár nem tudtam volna okát adni, mindjárt az első percztől fogva éreztem, hogy nem szeretem.

Roppant mélyen és alázatosan köszönt a bácsinak, aztán a nénikének, ki szintén belépett a szobába. De mikor a néni felé fordult, nem ügyelt arra, hogy épen az üveges könyvszekrény mellett áll s amint hajlongva megfordult, könyökével betörte a szekrény egyik üvegtábláját.

Szörnyen zavarodottnak látszott és akadozva mondá:

— Igazán... igazán nagyon ügyetlen vagyok!

Tudtam, hogy illetlen dolgot követek el, de nem bírtam uralkodni magamon s hangosan föl kacagtam, mert eszembe jutott, amit Erzsike mondott erről a Bárdos urról. Csakugyan olyan ügyetlen és maga is belátja. De a bácsinak persze nem tetszett, hogy nevetek az ő kedves vendégén s gyorsan így szólt:

— Oh, kedves Bárdos ur, se baj, csekélység az egész, szót sem érdemel! Te pedig Andor, illedelmesebben viselhetnéd magadat. Most menj játszani, nekünk itt komoly beszédünk van.

Kimentem, de nem távoztam meszszire, ott leskelődtem az ajtónál, várva, hogy Bárdos ur, ki ugyancsak mérgesen nézett reám távozásomkor, ismét valami bajt okozzon. Hallgatóztam, ami bizony csuf dolog; de meg is adtam az árát.

A bácsi és Bárdos ur csakugyan valami komoly dologról beszélgettek, melyből én ekkor még keveset értettem s nem is gyanítottam, milyen fontos esemény kezdődött ekkor. Bárdos ur tervet készített és ajánlott a bácsinak, azt tanácsolta, vegye meg a bácsi a szomszéd házat és kertet, a kőfalat, mely a saját kertjétől elválasztja, rombolja le, aztán építsen oda egy nagy, igen nagy gyárat, ami sok pénzbe fog ugyan kerülni, de majd aztán igen sokat fog jövedelmezni, úgy hogy a bácsi igen igen gazdag lesz.

Ennyit körülbelől megértettem a beszédből, de hát ez nem nagyon érdekelt,

mert tulajdonképen azt sem igen tudtam még akkor, mi az a gyár. De azért csak vártam tovább, nem követ-é el Bárdos ur valami ügyetlenséget s mert végül a szobában föl s alá járva beszélgettek, nem is vettem észre, hogy már befejezték a tanácskozást s Bárdos ur nyitja az ajtót. Az ajtó pedig szerencsétlenségemre kifelé nyílt s mert Bárdos ur igen hirtelen nyitotta, hatalmasan fejbe ütött vele, úgy hogy földre buktam és a fájdalomtól hangosan felsikoltottam.

Bárdos ur bámész arcczal állt fölöttem s ismét így szólt:

— Igazán... igazán nagyon ügyetlen vagyok!

A bácsi is annyira meg volt zavarodva, hogy nem nekem segített talpra állani, hanem kedves vendégét vigasztalta. Szerencsére a néni a negyedik szobában is meghallotta sikoltásomat, hozzám sietett, fölemelt és csitítgatott. Orromból, homlokomból szinte patakozott a vér s jó ideig tartott, míg hideg borogatásokkal a vérzést elállították. Aztán bekötötték sebeimet és lefektettek.

Még másnap is meg volt az orrom dagadva, a homlokomat pedig nagy kék folt diszította. A jó néni nem pirongatott, de a nélkül is beláttam, hogy magam okoztam az egész bajt engedetlenségem által. Ha nem csevegek a szomszéd gyermekekkel, nem tudtam volna semmit Bárdos urról, nem leskelődtem volna s így nem érhetett volna a baleset. De hát úgy látszik, az olyan magamféle kis fiúk mindig csak akkor látják be, mi a helyes, mikor a baj már megtörtént. És én a tapasztaláson sem okultam mindjárt.

Mióta jó mamám betegsége kissé jobbra fordult, mindennap küldtem neki egy kis bokkrétát s ezzel egy kis levélkét. Most is kimentem a kertbe virágot szedni, s nem akartam közel járni a kőfalhoz, nehogy szomszéd kis barátaim valamiképen meglássák dagadt orromat és a kék foltot homlokomon. De hát megint csak a szép szándéknál maradtam. Alig értem a kertbe, hangos beszédet hallottam a kőfal felől. Odanéztem s láttam, hogy mind a három kis pajtásom ott van a kőfal tetején. Nyilván asztalt állítottak oda, az asztalra székeket és e rögtönzött emelvényről aztán egyszerre mind a hárman átkandikálhattak a néniék kertjébe. Ez pedig kétségtelenül az én tiszteletemre történt, engemet vártak, mert alig pillantottak meg, nagy örömmel üdvözöltek és hívtak a falhoz. Én pedig minden kék folt-ról megfeledkezve, a következő pillanatban már ott voltam. Erzsike azonnal megszólalt:

— Nini, most meg neked van kék folt a homlokodon! Tudom, Bárdos ur volt nálatok és feldöntött az ajtóval, mikor hallgatóztál.

Megvallottam az igazat s nagyot neveltünk a tegnapi szomorú eseményen, de azután másra fordult a figyelmem. Kis barátaim büszkén bemutatták nekem legszebb játékszereiket. Gábor szép puskát és kardot tartott kezeiben, Erzsike egy nagy, mozgó szemű, nyekegő bábut, Dinike pedig azt a híres Paprika Jancsit, melyet már a minap emlegetett s mely zsinóron fogva lógott, mialatt keze-lába rángatózott.

Természetesen a kard és puska leginkább tetszett nekem és sóvárogva néztem, mily vitézül hadonáz velök Gábor, majd beütve a kis Dinike fejét. Már épen kérdezni akartam, kitől és mikor kapták e szép játékszereket, mikor hirtelen szörnyű recsegés-ropogás hangzott, azután mind a három fej eltűnt s a nagy zuhanás, jajgatás tudtomra adta, hogy a tiszteletemre emelt állvány összedől és kis barátaim lepotyogtak a magasból!

Megijedtem, mert igen magasról zuhantak le, nagy bajuk történhetett. Izgatottan kérdém:

— Nagyon megütöttétek magatokat? Szóljatok!

Nem feleltek, csak jajgattak s egyik a kezét, a másik a lábát, a harmadik a fejét fájlalta, aztán egymás közt pöröltek, hogy ki okozta a szerencsétlenséget fészkelődése által. Főleg a kis Dinike keservesen jajgatott s Gábor és Erzsike végre minden figyelmüket arra fordíták, hogy a kicsikét megnyugtassák, nehogy elárulja őket. Azután megnyugtattak, hogy bár nagyon megütötték magukat, nem tört se kezük, se lábuk, s végre sohajtozva eltávoztak a ház felé.

Én is távozni készültem, midőn a fal tövében egyszerre valamit megpillantottam: a Dinike Paprika Jancsiját. A nagy zuhanás perczében Dinike kiejtette kezéből s a Paprika Jancsi szétterpesztett lábakkal, félrekonyult fejjel, de különben sértetlenül hevert ott a földön.

Főlemeltem s természetesen rögtön elhatároztam, hogy majd visszaadom Dinikének. De addig is, míg találkozunk, rejtve kell tartanom a Paprika Jancsit, mert ha

nálam
hogy j
kis bar
tehát e
sem al
végre ö
számán
M
hozzám
—
hirt ha

— Kic

A nap
De M

Gázol

S egyi

nálam meglátnák, el kellene mondanom, hogy jutott hozzám s ezzel magamat is, kis barátaimat is elárulnám. Kerestem tehát egy sűrű, félreeső bokrot, hol senki sem akadhat reá; oda eldugtam, aztán végre összeszedtem a bokrétát mamácska számára.

Másnap reggel a nénike így szólt hozzám:

— Képzeld, fiacskám, milyen rossz hírt hallottam. Mára tüztem ki, hogy el-

vezetlek a szomszéd gyermekekhez és épen most izeni Amália kisasszony, hogynehány napig még várunk kell, mert a gyermekeket valami nagy baj érte, leestek, vagy reájok esett valami, nem tudni bizonyosan, de súlyosan meg vannak sebesítve s legalább három napig ki nem mehetnek a szobából. Addig tehát nem játszhatol velök.

(Folytatása következik.)

Két kis szökevény.

— *Kicsike történet tizennégy képen.* —

(Vége.)

*A nap nyugovóban, nemsokára éj lesz,
De Mariska csak megy, megy s nyugtot
nem érez;*

*Gázol tüskön-bokron, ingovány
mocsárban,
S egyik cipőcskéje ott reked a sárban.*

*Kis madár ekközben messze elröpüle,
Már többé nem látja s bánatosan ül le.*

*Szelid holdvilágnál sirdogál sokáig,
Mig az álom végre lecsukja pilláit.*

De míg ő ott alszik, mit tesz a madárkám?
Visszatér aludni a szép kalitkába!

Már a hold nyugvóban s a nap kél helyette,
A kis leány is fölkel, hajh, de bús fölkelte!
Megg a kalitkáért, de — oh öröm! —
mit lát?
Igen, úgy van! többé nem üres kalitkát.

»Te vagy az, madárkám? Csakhogy újra
látlak!
El nem osonsz többé, mert most jól
bezárlak!
Most haza siessünk, tudom, már keresnek,
Bűnös vagyok, érzem! Jó mamám, büntess
meg!«

Czipötlén kis lábát kavics, tüske vérzi,
De nagy sietségben ezt most meg sem érzi.

»Nyisd ki, jó mamácska! Itt vagyunk,
megjöttünk!
Most már ítéletet tartsatok fölöttünk!«
De lám, a jó szülők úgy megörülének,
Hogy megbocsátottak a kis szökevénynek.

AZ IGAZ BARÁT.

— Beszélyke. —

VALAMENNYI fiu közül, kik akkori-
riban együtt voltak a nevelő-inté-
zetben, Lajost szerette mindenki
legjobban; még pedig nemcsak tanuló-
társai, hanem az igazgató és a tanítók is.
Nyájas, barátságos, ügyes fiu volt, szor-
galmas tanuló és így természetes is, hogy
szerették. S mégis egyszerre csak azon
vette magát észre, hogy valamennyi
pajtása kerüli, senki sem játszik többé
vele, kizárták maguk közül. Hogy történt
ez, röviden mondom el, mert azután más-
ról kell beszélnem.

A felső osztály növendékei, kik már nagyobb fiuk voltak, Károly indítványára egyszer azt határozták, hogy valami játékot rendeznek, melyre mindenkinek egy forintot kell befizetni s akinek leginkább kedvez a szerencse, az nyeri meg az egész összeget. Amit Károly indítványozott, azt mindig elfogadta mindenki, mert Károly volt a vezér, ő volt nemcsak a legügyesebb, hanem a legkedveltebb fiu, mihelyt játékról, mulatságról volt szó. Tudott is mindig valami újat s ezért nagyon népszerű lett pajtásai közt. Most is tehát nagy örömmel fogadták tervét, csak Lajos szólt ekképen:

— Nagyon sajnálom, de én részt nem vehetek ebben a játékban. Édes atyám megígértette velem, hogy nem játszom sem kártyát, sem bármiféle szerencsejátékot, a melynél pénzt kell kockáztatni.

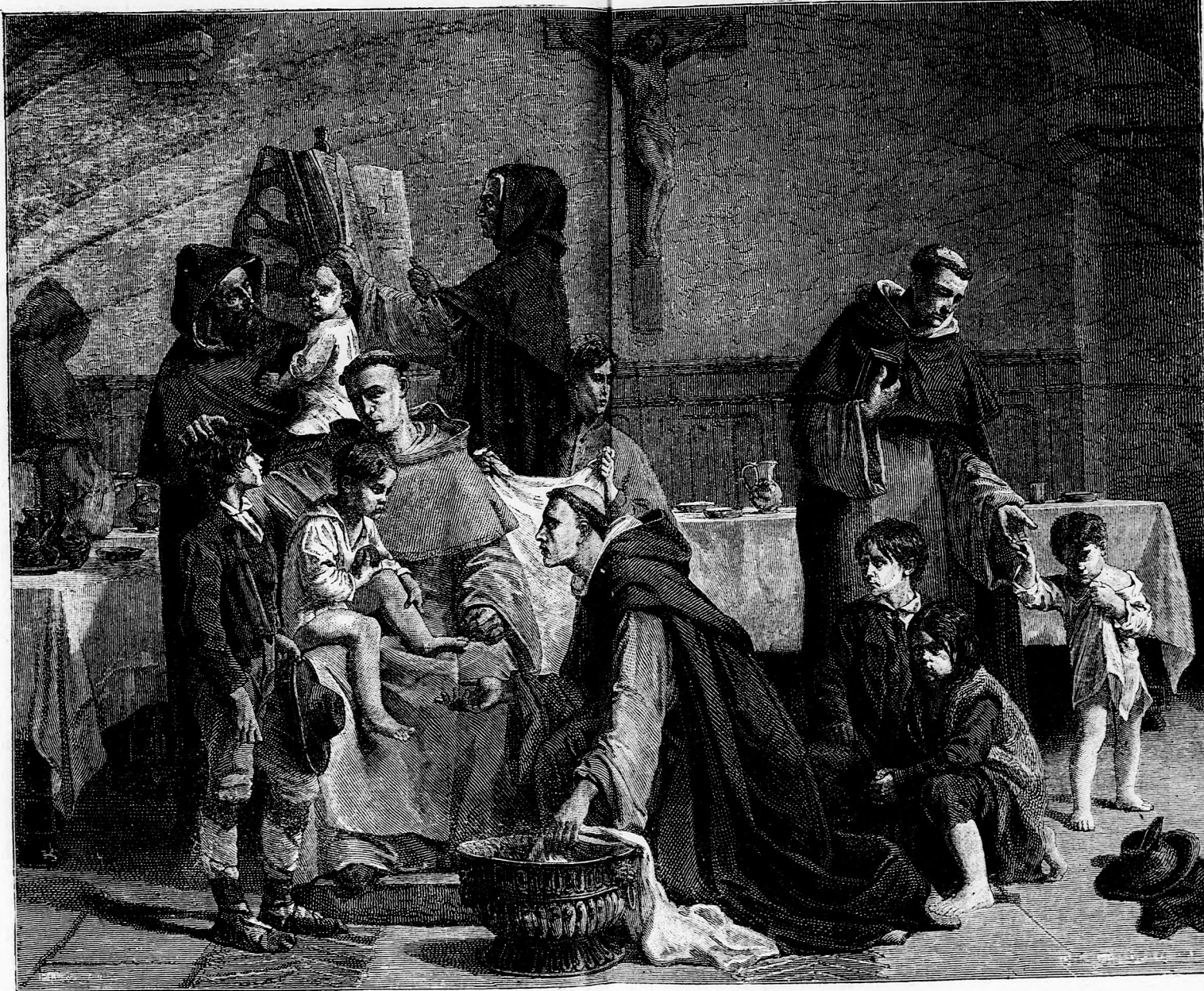
Eleinte nevettek szavain s azt hitték, csak tréfál, mert jól tudták, hogy Lajos nem épen szegény fiu, s szüleitől elegendő pénzt kap. De Lajos komolyan vette a dolgot. Ekkor aztán gunyolni, csufolni kezdték, nem hitték el, hogy csak azért nem vesz részt a játékban, mert atyjának megígérte, elnevezték fősvény zsugorinak s az egyik fiu hetykén kijelenté, hogy ő többé szóba sem áll az ilyen önző zsugorival. A többiek követték ezt a példát s a vége az lett, hogy Lajost valamennyi pajtása elhagyta; úgy kerülték, mint valami gonosztevőt.

A derék fiunak ez nagyon zokon esett, de leginkább fájt neki, hogy Károly is a többiekkel tart. Nem sokat törődött volna a többi pajtások elvesztésével, csak Károly maradt volna mellette. Mert Lajos

és Károly már több esztendő óta jó barátok voltak, együtt tanultak, mulattak, osztoztak egymás örömeiben és bánatában, s Lajos soha sem hitte volna, hogy Károly elpártolhat tőle. És ez mégis megtörtént.

Megtörtént, még pedig azért, mert Károlynak nem volt elég bátorsága, hogy hü maradjon barátjához, mikor ezt a többi pajtások mind elhagyták. Félt, hogy akkor aztán ő sem lesz többé vezér a fiuk közt, már pedig nagyon büszke volt arra, hogy minden mulatságnak, játéknak ő a főrendezője. Ő is kerülte tehát Lajost, ami eleinte nem csekély zavarba ejtette, mert félt, hogy Lajos magyarázatot kívánt tőle; de Lajos hamar észrevette barátja változását és sokkal büszkébb volt, hogysen erőszakolni akarta volna a barátságára; ő is elkerülte Károlyt és így könnyűvé tette neki az elpártolást.

A nagy játék végbe ment, de éppen nem olyan eredménnyel, mint Károly titkon remélte és

IRGALMAS TESTVÉREK. (Lásd a 63. lapon.)

óhajtotta; a szerencse nem neki kedvezett, egy másik fiu nyerte el a sok pénzt. Ez nagyon kellemetlen csalódás volt Károlyra nézve, mert igen nagy szüksége volt pénzre. Hogy pajtásai közt tekintélyét és népszerűségét fentartsa, nagyon bőven költekezett, bővebben mint szabad lett volna. Havi pénzt már rég kiadta, sőt már többfelé adóssága is volt, szüleihez pedig, jól tudta, hiába fordul, mert atyja szigorú ember volt, aki nem engedte, hogy fia többet költsön, mint a mennyit kiszabott számára. Most pedig az történt, hogy az egyik fiu indítványozta a szerencsejáték ismétlését a legközelebbi szünnapon. Károly minden áron részt akart venni, mert mit mondanának pajtásai, ha ő is Lajos példáját követné? Őt is kizárnák maguk közül. Tehát mindenképp szerezní kell pénzt.

Igen, de miként? Hiába törte a fejét, nem talált semmi módot, mig nem végre egy szerencsétlen gondolat villant

föl agyában. Eleinte maga is megijedt tőle; de aztán addig-addig gondolkozott fölötte, míg utoljára rászánta magát a végzetes tetre.

Az iskolaterem mellett volt az igazgató dolgozó szobája s ebben egy író asztal, melynek fiókjában az igazgató egy kis kézi pénztárt tartott. Napközben sok mindenféle apróságot kellett kifizetnie s a fiókban apró pénzt és néhány forintost mindig kéznél tartott. A szobát pedig és gyakran a fiókot is nyitva hagyta, nem feledékenységből, hanem mert bizott növendékeiben; megmondta nekik, hogy abban a fiókban pénz van és bizik bennök, hogy ha nyitva látnák is, nem nyulnak hozzá. Szándékosan tette ezt, hogy növendékeit hozzászoktassa a kísértés legyőzéséhez. Nem is volt oka megbánni, eddig még soha sem hiányzott egy krajczár sem.

De Károly most arra gondolt, hogy egy-két forintot kivesz a fiókból s így biztatta magát:

— Hiszen ez nem is lesz lopás... mert néhány nap múlva visszateszem, amit most elveszek. Még ma írok mamámnak, megírom, hogy multhatatlanul szükségem van a pénzre, különben bajba jutok s bizonyosan küld... Az igazgató ur pedig észre nem vesz semmit, mert hallottam emliteni, hogy rendesen nem is tudja pontosan, mennyi pénz van ott a fiókban. Egy-két forint hiánya nem fog feltűnni.

Igy szépen megnyugtatta lelkiismeretét és már csak az alkalmat leste, hogy tervét végrehajtsa.

Nemsokára meg is jött az alkalom. Láta, hogy az igazgató nagyobb sétára

indult, a fiuk pedig mindnyájan a kertben játszottak. Észrevétlenül beosont tehát a tanterembe és innen az igazgató szobájába. Senki sem volt a szobákban, mégis erősen dobogott a szive, nagyon jól érezte, hogy gonosz tetre készül. Ovatosan körülnézegetett s mikor teljesen meggyőződött, hogy senki sem láthatja, gyorsan belépett a szomszéd szobába. A pénzes fiók csakugyan nyitva volt.

Reszkető kézzel nyult a kulcshoz, kihuzta a fiókot és kivett két darab forintos bankót.

— Ez elég lesz... és ezt az igazgató észre nem veheti... annyi apró kiadása van naponként, hogy egy-két forint hiánya föl nem tűnhetik.

Bezárta a fiókot és épen visszafordult, midőn neszt hallott a szomszéd teremből. Halálsápadt lett, gyorsan az ajtónál termett, és látta, hogy Lajos van a teremben. Lajos egy könyvét hagyta volt a padban s mert a fiuk nem akartak vele játszani, olvasással, tanulással töltötte idejét; most is a könyvért jött ide.

Lajos is meg volt lepve, mikor Károlyt az igazgató szobájából látta kilépni. Mi dolga lehetett ott? És miért látszik olyan zavartnak? Lajosnak eszébe jutott a pénzes fiók és első gondolata az volt, hogy Károly talán gonosz csinyre vetemedett; de aztán elüzte e gondolatot, mert sokkal jobb szivű és nemesebb lelkű volt, hogysen valakit könnyelműen gyanusítani mert volna. Károly pedig, bár nagyon meg volt ijedve, bizott abban, hogy Lajos tulajdonképen nem látott semmit, nem árulhatja el. Leküzdötte tehát zavarát és vigan füttyörészve kiment

a szobából. De vigsga nagyon eröltetett volt. Terve sikerült, a pénzt megszerezte és mégis nagyon, nagyon rosszul érezte magát. Hiába nyugtatgatta magát azzal, hogy majd visszapótolja az elvett összeget, hogy mindent jóvá tesz; lelkiismerete nem engedte nyugodni.

De a tett már végre volt hajtva s most csak arra törekedett, hogy csakugyan jóvátehesse. Rögtön leült és irt levelet mamájának. De az igazat nem merte megírni s két levelet is összetépett, míg végre a harmadikban valahogy óvatosan megírta, hogy igen fontos czélra szükséges neki a pénz. Egészen izgatottan sietett levelével a postára, aztán végre ismét pajtásaihoz ment játszani.

Ezalatt Lajos félre vonulva csöndesen olvasgatott, mikor pedig már beesteledezt, könyvével visszatért a szobába. Károlylyal és még két más fiuval közös szobájuk volt, de most senki sem volt benn; Lajos is épen ki akart ismét menni, midőn az asztal mellett több darab papírost vett észre a földön. Igen rendszerető fiu lévén, fől szedte a papírdarabokat, így szólván magában:

— Milyen szemetet csinálnak! Jó, hogy az igazgató ur nem látja, különben mindnyáján kikapnánk!

Már félre akarta dobni a papírdarabokat, mikor az egyikben két sor irás tünt szemébe. A félhomályban is ráismert a Károly irására s azt hívén, hogy valami rosszul megirt feladvány, kíváncsian elolvasta. Szinte elsápadt, mikor olvasta. A papír szeleten egy levél töredéke, volt, e szavakkal:

» . . . mulhatlanul szükségem van mielőbb két forintra, édes jó mamám, különben szerencsétlen leszek . . . »

Ha másvalaki olvassa ezt, nem igen értett volna meg belőle valamit; de Lajos rögtön megértette az egészet.

— Szerencsétlen Károly, szólt magában, mily szörnyü ballépésre vetemedett! Semmi kétség, pénzt vett ki az igazgató íróasztalából! Bizonyosan arra számít, hogy egy-két napig nem fedezik fel s addig majd visszateszi. De hátha az igazgató holnap reggel megolvassa a pénzt, [ha észreveszi? Oh, ez ép oly csuf, mint oktanlan tett, végkép tönkre teheti Károlyt, örökös szégyent hozhat reá!

A derék fiu egészen föl volt indulva s azon törte a fejét, miként mentse meg volt barátját a szégyentől. Volt két forintja, elővette és Károlyhoz indult, hogy átadja neki s rábirja, hogy az ellopott pénzt rögtön vigye vissza. De aztán eszébe jutott, hogy így nem jó lesz. Hiszen így Károlyt meg kellene szégyenitenie, szemébe kellene mondanania, hogy tolvaj s Károly bizonyosan csupa daczból nem fogadná el a segítséget, tagadná tettét, míg végre büne kiderülne akkor, mikor már nem lehet rajta segíteni.

— Legjobb lesz, ha nem szólok neki semmit, hanem a két forintot magam tesszem oda a fiókba. Megvárom, míg mindenki lefekszik és elalszik, akkor észrevétlenül megtehetem s az igazgató holnap megolvashatja pénzét, nem lesz semmi hiba.

Az estebéd után, mikor már mindnyáján nyugalomra tértek, Lajos csakugyan végrehajtotta tervét. Lábujjhegyen

föl agyában. Eleinte maga is megijedt tőle; de aztán addig-addig gondolkozott fölötte, míg utoljára rászánta magát a végzetes tetrere.

Az iskolaterem mellett volt az igazgató dolgozó szobája s ebben egy író asztal, melynek fiókjában az igazgató egy kis kézi pénztárt tartott. Napközben sok mindenféle apróságot kellett kifizetnie s a fiókban apró pénzt és néhány forintost mindig kéznél tartott. A szobát pedig és gyakran a fiókot is nyitva hagyta, nem feledékenységből, hanem mert bizott növendékeiben; megmondta nekik, hogy abban a fiókban pénz van és bizik bennök, hogy ha nyitva látnák is, nem nyulnak hozzá. Szándékosan tette ezt, hogy növendékeit hozzászoktassa a kísértés legyőzéséhez. Nem is volt oka megbánni, eddig még soha sem hiányzott egy krajczár sem.

De Károly most arra gondolt, hogy egy-két forintot kivesz a fiókból s így biztatta magát:

— Hiszen ez nem is lesz lopás... mert néhány nap mulva visszateszem, amit most elveszek. Még ma írok mamámnak, megírom, hogy mulhatatlanul szükségem van a pénzre, különben bajba jutok s bizonyosan küld... Az igazgató ur pedig észre nem vesz semmit, mert halottam emliteni, hogy rendesen nem is tudja pontosan, mennyi pénz van ott a fiókban. Egy-két forint hiánya nem fog feltűnni.

Igy szépen megnyugtatta lelkiismeretét és már csak az alkalmat leste, hogy tervét végrehajtsa.

Nemsokára meg is jött az alkalom. Láta, hogy az igazgató nagyobb sétára

indult, a fiuk pedig mindnyájan a kertben játszottak. Észrevétlenül beosont tehát a tanterembe és innen az igazgató szobájába. Senki sem volt a szobákban, mégis erősen dobogott a szive, nagyon jól érezte, hogy gonosz tetre készül. Ovatosan körülnézegetett s mikor teljesen meggyőződött, hogy senki sem láthatja, gyorsan belépett a szomszéd szobába. A pénzes fiók csakugyan nyitva volt.

Reszkető kézzel nyult a kulcshoz, kihuzta a fiókot és kivett két darab forintos bankót.

— Ez elég lesz... és ezt az igazgató észre nem veheti... annyi apró kiadása van naponként, hogy egy-két forint hiánya föl nem tűnhetik.

Bezárta a fiókot és épen visszafordult, midőn neszt hallott a szomszéd teremből. Halálsápadt lett, gyorsan az ajtónál termett, és látta, hogy Lajos van a teremben. Lajos egy könyvét hagyta volt a padban s mert a fiuk nem akartak vele játszani, olvasással, tanulással töltötte idejét; most is a könyvért jött ide.

Lajos is meg volt lepve, mikor Károlyt az igazgató szobájából látta kilépni. Mi dolga lehetett ott? És miért látszik olyan zavartnak? Lajosnak eszébe jutott a pénzes fiók és első gondolata az volt, hogy Károly talán gonosz csinyre vetemedett; de aztán elűzte e gondolatot, mert sokkal jobb szivű és nemesebb lelkű volt, hogysem valakit könnyelműen gyanusítani mert volna. Károly pedig, bár nagyon meg volt ijedve, bizott abban, hogy Lajos tulajdonképen nem látott semmit, nem árulhatja el. Leküzdötte tehát zavarát és vigan füttyörészve kiment

a szobából. De vigsága nagyon erőltetett volt. Terve sikerült, a pénzt megszerezte és mégis nagyon, nagyon rosszul érezte magát. Hiába nyugtatgatta magát azzal, hogy majd visszapótolja az elvett összeget, hogy mindent jóvá tesz; lelkiismerete nem engedte nyugodni.

De a tett már végre volt hajtva s most csak arra törekedett, hogy csakugyan jóvátehesse. Rögtön leült és irt levelet mamájának. De az igazat nem merte megírni s két levelet is összetépett, míg végre a harmadikban valahogy óvatosan megírta, hogy igen fontos célra szükséges neki a pénz. Egészen izgatottan sietett levelével a postára, aztán végre ismét pajtásaihoz ment játszani.

Ezalatt Lajos félrevonulva csendesen olvasgatott, mikor pedig már beesteledett, könyvével visszatért a szobába. Károlylyal és még két más fiuval közös szobájuk volt, de most senki sem volt benn; Lajos is épen ki akart ismét menni, midőn az asztal mellett több darab papírost vett észre a földön. Igen rendszerető fiu lévén, fölszedte a papirdarabokat, így szólván magában:

— Milyen szemetet csinálnak! Jó, hogy az igazgató ur nem látja, különben mindnyájan kikapnánk!

Már félre akarta dobni a papirdarabokat, mikor az egyiken két sor irás tünt szemébe. A félhomályban is ráismert a Károly irására s azt hívén, hogy valami rosszul megírt feladvány, kíváncsian elolvasta. Szinte elsápadt, mikor olvasta. A papir szeleten egy levél töredéke, volt, e szavakkal:

» . . . mulhatlanul szükségem van mielőbb két forintra, édes jó mamám, különben szerencsétlen leszek . . . »

Ha másvalaki olvassa ezt, nem igen értett volna meg belőle valamit; de Lajos rögtön megértette az egészet.

— Szerencsétlen Károly, szólt magában, mily szörnyű ballépésre vetemedett! Semmi kétség, pénzt vett ki az igazgató íróasztalából! Bizonyosan arra számít, hogy egy-két napig nem fedezik fel s addig majd visszateszi. De hátha az igazgató holnap reggel megoldvassa a pénzt, [ha észreveszi? Oh, ez ép oly csuf, mint oktanlan tett, végkép tönkre teheti Károlyt, örökös szégyent hozhat reá!

A derék fiu egészen föl volt indulva s azon törte a fejét, miként mentse meg volt barátját a szégyentől. Volt két forintja, elővette és Károlyhoz indult, hogy átadja neki s rábirja, hogy az ellopott pénzt rögtön vigye vissza. De aztán észébe jutott, hogy így nem jó lesz. Hiszen így Károlyt meg kellene szégyenitenie, szemébe kellene mondania, hogy tolvaj s Károly bizonyosan csupa daczból nem fogadná el a segítséget, tagadná tettét, míg végre büne kiderülne akkor, mikor már nem lehet rajta segíteni.

— Legjobb lesz, ha nem szólok neki semmit, hanem a két forintot magam teszem oda a fiókba. Megvárom, míg mindenki lefekszik és elalszik, akkor észrevétlenül megtehetem s az igazgató holnap megoldvashatja pénzét, nem lesz semmi hiba.

Az estebéd után, mikor már mindnyájan nyugalomra tértek, Lajos csakugyan végrehajtotta tervét. Lábujjhegyen

végig lopózott a tornáczon, benyitott az iskolaterembe s innen az igazgató szobájába. Szép holdvilág volt, jól láthatott... a kulcs a fiókban volt, kinyitotta a fiókot, betette a pénzt, aztán ép oly zajtalanul, amint jött, visszaosont a tornácra.

Azt hitte, minden a legjobb rendben van, senki sem látta. Pedig csalódott, látta őt épen az, akitől leginkább tartott: az igazgató. Bármily ovatosan lépegetett Lajos, az éj csöndjében mégis hallatszott kissé az ajtók nyitogatása; az igazgató pedig, ki szokása szerint este sokáig olvasott, figyelmessé lett a zajra; még azt is tisztán meghallotta, hogy valaki az íróasztal fiókját nyitja. Azt hitte, hogy tolvaj jár a házban, fölugrott és sietett dolgozószobájába, innen pedig a tornácra, Lajost épen visszamenőben utólérve.

— Mit keressz te itt ily késő éjjel? kérdé az igazgató szigorú hangon.

Lajos egészen elképedve állt s felelni sem tudott.

— Hol jártál? Ne tagadd, ugy is tudom, jól hallottam. Dolgozó szobámban voltál, ugy-e?

— Ott! felelt Lajos remegő hangon.

— És mi dolgod volt ott? Mit kerestél íróasztalomban?

Lajos hallgatott.

— Szerencsétlen gyermek! Csak nem vetemedtél lopásra!

— Én nem loptam! felelt Lajos kipiruló arczczal.

— Mindjárt meglátjuk. Jőjj vissza.

Az igazgató gyertyát gyújtott s Lajost kézen fogva, az íróasztalhoz ment, kinyitotta a fiókot és megvizsgálta a kis kézi pénztárt.

— Valld meg, hogy itt voltál! szólott az igazgató.

Lajos ismét hallgatott. Hiába intette az igazgató, vallja meg őszintén, mennyit vett el a pénzből s hová tette; Lajos csak annyit mondott:

— Nem vettem el egy krajczárt sem. Azt pedig nem mondhatom meg, miért jártam itt.

Az igazgató nagyon meg volt akadva s végre így szólott:

— Nagyon elszomorítottál, mondhatom. Nem tudom pontosan, mennyi pénz volt itt, tehát nem bizonyíthatom be, hogy loptál s így nem büntethetlek. De makacsságod épen azt bizonyítja, hogy nem hiába gyanakszom. És épen téled, kedvencz tanítványomtól kellett ezt megérnem! Menj! Ha nem ítélnék is el bizonyíték nélkül, de becsülésemet, szeretetemet eljátszottad. Adja Isten, hogy belásd hibádat és őszinte vallomással jóvá tedd.

Lajos elhalványult, de nem felelt. Lecsüggesztett fővel tért vissza szobájába s bizony, mi tagadás, sirt is. Maga sem hitte, hogy az áldozat, melyet volt barátjáért hoz, ily súlyos lesz. De azért nem bánta meg és nem hátrált; tudta, hogy ha Károlyt elárulni nem akarja, nem menekülhet a gyanu alól; de ártatlanságának tudata erőt adott neki szomorú helyzete elviselésére.

Mert helyzete csak most lett ám igazán szomorú. Eddig, ha tanulótársai kizárták maguk közül, vigasztalást talált abban, hogy tanárai szerették; de most tapasztalhatta, hogy tanárai is elfordulnak tőle, nincs többé senkije!

Az igazgató a sajátságos éjjeli esemény után nem szólt ugyan a történetről a fiuknak semmit, de ettől fogva mindig pontosan megolvasta, mennyi pénz van a fiókban. Körülbelül egy hét múlva, amint reggel a pénzt megolvasta, nagy megütközéssel vette észre, hogy két forinttal több van, mint a mennyit este ott hagyott.

— Ez már csakugyan furcsa, szólt magában. Ha hiányzanék, azt még érteném; de hogy valaki hozzátegyén... ah! már tudom! már tudom!

Rögtön hívatta Lajost, ki csakhamar meg is jelent.

— Kedves fiam, szólt az igazgató, annak csak örvendhetek, ha hibádat megbántad és jóvá akarod tenni. De az még

HASZTALAH ERÖLKÖDÉS. (Lásd a 63. lapon.)

nem elég, hogy titokban visszapótoltad az elvett pénzt, — mert ugy-e, ez éjjel te tettél két forintot a fiókomba?

Lajos rögtön tudta, mi történt, kitalálta, hogy Károly igyekezett jóvátenni hibáját. De most mit válaszoljon? Nem akarta elárulni Károlyt, de hazudni sem. Az igazgató pedig ismét kérdé:

— Ugy-e, te tetted?

— Nem, nem én tettem.

— Hogyan? Nem te? De hát kicsoda? Azt hittem, hogy aki elvette a pénzt, az hozta vissza is. Most már valóban nem értem a dolgot s ismét komolyan felszólítlak, mondj el mindent őszintén. Most is azt állítod, hogy akkor éjjel nem vettél pénzt a fiókomból?

— Nem vettem.

— De az bizonyos, hogy te megmagyarázhatod ezt a rejtélyes dolgot; nem

hiába jártál ott akkor éjjel. Nemde, tudod az egészet?

Lajos ki nem térhetett az ily egyenes kérdés elől.

— Tudom, felelé.

— No's, tehát mondd el, parancsolom.

Lajos rövid gondolkozás után így szólt:

— Hogy mi történt, azt elmondhatom, de hogy ki tette, azt soha sem fogom megmondani, mert megfogadtam, hogy megmentem a szegyéntől. S ő maga, mikor a pénzt visszahozta, bebizonyította hogy megbánta tettét. Én nem árulom el, inkább szenvedjek én, mint ő.

Ezután Lajos elmondta az egész történetet, csak hogy nem nevezte meg Károlyt, hanem mindig csak »egy jó barátom« szavakkal említette. Mikor beszédét elvégezte, az igazgató meghatottan magához ölelte és így szólt:

— Derék, nemes szívű fiu vagy! Kedvéért megbocsátok a bünösnek és nem is fürkészem, kicsoda. És szivemből sajnálom, hogy a rút bűnnel tégedet gyanúsítottalak, épen mikor nemes tettet elvégeztél; de mikor a látszat annyira ellened bizonyított! Azonban légy nyugodt, elégtételt is adok neked.

Midőn a fiuk kevéssel azután mind együtt voltak a tanteremben, az igazgató belépett és így szólt hozzájuk:

— Fiaim, néhány nappal ezelőtt közületek valaki, maig sem tudom kicsoda, szomorú tette vetemedett, pénzt vett ki fiókomból, bizonyosan abban a hiszemben, hogy senki sem fogja megtudni. De megtudtam és még előbb mint én, megtudta a bünösnek egy igaz jóbarátja, aki, hogy

megmentse a bünöst a szegyéntől és bün-tetéstől, éjjel titkon a magáéból kipótolta az ellopott pénzt. Rajta kaptam s eleinte őt tartottam bünösnek, de ma kiderült ártatlansága, sőt nemes tette is. Az ő kérésére megbocsátok a bünösnek s miután ő nem nevezte meg, én nem fürkészem, ki volt. De itt van köztetek, hallja szavaimat s tudja jól, kinek köszönheti büne bocsánatát. Azért mondtam el ezt, hogy igyekezzék leróvni háláját jótévője iránt.

A fiuk ámulva néztek egymásra s ha jobban figyelnek Károlyra, észrevették volna, mint pirul és sáppadozik. Az igazgató nagyon jól látta s mindjárt tudta, ki a bünös; de beváltotta szavát s nem bün-tette Károlyt.

A leczke végeztével Lajos visszavonult szobájába s néhány percz múlva ott termett Károly is és zokogva megölelte, mialatt így szólt:

— Bocsáss meg, bocsáss meg! Oh, én oly rutul viseltem magamat irányodban, nem is vagyok méltó, hogy barátod legyek! Csunyán elhagytalak s te még akkor is javamra törekedtél! Oh, elfogadsz-e ismét barátodnak?

— Örömet, édes Károlyom! felelt Lajos jószívién. Erről a dologról szó se legyen többé, tudom, hogy őszintén megbántad, amit tettél.

E naptól fogva Károly és Lajos ismét elválhatatlan jó barátok lettek, a többi fiuk pedig, bár nem igen értették vezérük e megváltozását, követték s Lajos csakhamar ismét a legjobb pajtása lett valamennyinek, sőt ezután ő volt a vezérük. Mert Károly nem kívánt többé első lenni társai közt, elismerte, hogy Lajos sokkal

különb fi
az első
maradt é
boldogan

HEG

S sz

F

Jó

A

Ma

L

Vá

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

S h

különb fiu s neki engedte át mindenben az elsőséget. De Lajos szerény, nyájas maradt és azután mindnyájan vidáman és boldogan éltek.

V á r a k o z á s.

(Képpel a czimlapon.)

HEGYES *fülű kicsi pincsim,*
Hegyezd a füledet
S szólj, mihelyt az országuton
Porfelhő közelget.

Jó szimatu orrocskúddal,
Azt neszed ki rögtön,
Mamácskám-e az, ki ott a
Kocsiban felénk jön.

Vásárról jön s tudom kapok
Vásárfiút tőle,
S ha jól figyelsz, jó pajtásom,
Te is kapsz belőle!

IRGALMAS TESTVÉREK.

(Képpel az 56—57. lapokon.)

MESSZE a világ zajától, magas hegy-ség közepett emelkedik egy nagy, magas épület, közepén szép toronnyal. Klostrom ez, melyben jámbor életű férfiak élnek, lemondva a mulatságokról, fényről és hivalkodásról; ájtatos imával s jótékonyossággal töltik napjaikat.

Korán reggel még alig pitymallik, már megszólal a torony harangja s a jámbor szerzetesek összegyűlnek a templomban, hogy reggeli imájokat végezzék. Azután kiki megy dolgára: vagy a szent könyveket tanulmányozza, vagy a mezőn, kertben dolgozik, vagy pedig a környék szegény lakosait látogatja meg, jó tanács-csal segítve a munkában, vigasztalással a bajban és betegségben.

Szegény nép lakik ott a hegyek közt, nincs kövér föld, mely szép buzát teremne, csak meredek hegyoldal, melyen a nyáj legelhet. A gyermekek nem járhatnak iskolába, mert messze van a falu, nem gyalogolhatnak odáig. De ezen is segítenek az irgalmas testvérek ott a kolostorban. A gyermekek összegyűlnek a csöndes nagy épületben s egy-egy ősz szerzetes megtanítja őket írni-olvasni, beszél nekik a jó Istenről s így nem nőnek fel tudatlanul.

De még többet is tesznek a jámbor férfiak. Koronként összehívják a legszegényebb gyermekeket, kiknek szüleik nem vásárolhatnak ruhát s kik rongyosan, mezitláb volnának kénytelenek jární télen-nyáron. Az irgalmas testvérek felruházzák a kicsinyeket, kik hálásan köszönik meg a jótettet, ámbár a derék férfiak nem is kívánnak köszönetet, mert tudják, mit mondott az Üdvözítő, szólván: »Valamit a szegényekkel tesztek, velem teszitek!«

HASZTALAN ERŐLKÖDÉS.

(Képpel a 61. lapon.)

VIGAN kaffogva, ugrándozva követte Pumi a gazdáját, amint ez nejevel együtt a falun kívül a zöld mezőkön sétált. Pumi is szeretett sétálni, mert ilyenkor kedvére kiszaladgálhatta magát, nem úgy mint odabent a szűk udvaron.

Egyszerre amint az ut melletti bozótban szaglálózott, nagy dolgot fedez föl: a bokor tövében nyulacska lapult meg, csak épen a hosszú füle látszott ki. De Puminak jó szeme van, észrevette.

— No megállj, tapsifüles, téged mindjárt megfoglak. Majd meglátom, fog-e még agár komá azután is bosszantani, hogy én csak afféle naplopó vagyok, akinek semmi hasznát sem lehet venni.

Óvatosan közeledett a nyulacska felé, mely nyugodtan fekvé maradt.

— Annál jobb, egy ugrásra megfogom. Nem vett észre.

De Tapsifüles bizony észrevette, csakhogy épenséggel nem ijedt meg. Ismerte ő már a maga ellenségeit, tudta jól, hogy az olyan finomszörű kutyácska, mely holmi cziíra nyakkötőt visel, nem veszedelmes. Bevárta tehát egészen közelre s mikor Pumi nagyot ugrott, hogy zsákmányát torkon ragadja, Tapsifüles is felszökkent s odább állott, gunyosan hátrakiáltva:

— No hát lássuk, mit tudsz!

Pumi mérgesen ugatva egész erejéből futott a nyulacska után, ez pedig csöppet sem feszítette meg erejét, csak mintha mulatságból szaladgált volna. Mégis percről percre előbbre jutott s Pumi már alig lihegett a nagy erőlködéstől. Vére a nyulacska megelégette a tréfát, egyetkettőt szökkent és eltűnt a magas fűben.

Egészen kimerülten, bágyadtan tért vissza Pumi a gazdájához s alig várta, hogy hazaérjen és megpihenhessen. Otthon pedig bölcsen hallgatott, mert különben agár koma ugyancsak nevetett volna hasztalan erőlködésén s bizonyosan azt mondta volna:

— Amihez nincs erőd, abba ne fogj bele!

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XIX. köt. első számában közölt képrejtvény megfejtése:

„Eresz alatt fészkel a fecske.“

Helyesen fejtették meg: Radocsay Fanni, Róth Dezső, Korbuly Imre, Szily Margit, Bittó Gizella és Pista, Horváth Elemér, Kirchner Gyula, Balla Kálmán és Jenő, Simonyi Ilona, Kozári Mariska és Kálmán, Muraközy Ilona, Steinberg Alfréd, Vollner Pepike, Herzl Jenő, Augenstein Miksa, Roszner Pista, Jellachich Mariska, Mittermann Sándor, Spitz Róza, Fekete Ödön és Pál, Schwarcz Benő, Mendl Miklós és Jakab, Bisánszky Irén, Sárközy Pálma, Tihamér és Aladár, b. Gudenus Géza és Arthur, Ballagi Malvin, Fürszt M., Brüll Mór, Sréter

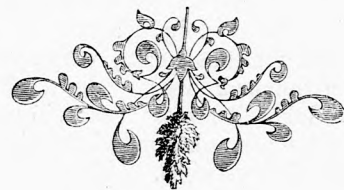
Berta és Guszti, Held Elemér, Inczedy Béla, Förszner Lajos és Gyula, Berger Mariska, Günsberg Sarolta és Aranka, Büchler testvérek, Schlesinger Malvin, Zakó Emma, Pfeiffer Erzsébet és Rózsa, Spitzer Paula, Dulácska Géza, Feketeházy Péter, Marosy Kornélia, Moesz Beer Gyula és Lajos, Schwarcz Szidónia és Izidor, Neufeld Amália, Steiner Terezi, Rothmann Ernő, Schwarcz Vilma és Jenő, Turcsányi Elemér, Isztl Károly, Ihász Sarolta és Irma, Scholtz Margit és Dezső, Bogyay Kornél, Gangel Gizella, Reichárd Vilma, Kaldrovics Gyula, Richter Aladár, Sessler Rózsa (és nem Rózsa Sessler, ami németesen van; és jövőre sajátkezű irásodat szeretném látni. F. b.). Moskovitz Janka, Frisch Etel, Zajzon Irma és Ferencz, Rétay Sándor, Pavlovics Aurél, Spitzer Miksa, Klein Hermina, Emil és Albert, Faragó Pista, Szilávik Mariska, Nagy Anna, Schön Gizella, Netter Vilma, Szelenyi Aladár, Szilassy Anna, Papik Sári, Kovarcz Gizella, Finály Lajos és Gábor, Fráter Gizella, Berger Lilla és Teréz, Kéti László, Knorr Margit és Elek, Schwarcz Lajos, Németh testvérek, Dienes Lenke, Gaál Sándor, Drexler Nelli, Stauber József, Könyvi József, Rosenthal Ella és Jenő, Eichenwald Laura, Janka és Néki, Neuschlosz Jéki, Schön Arthur, Csabai gör. kel. román iskola tanulója, Doroghy Kornélia, Fülöpp Ignác, Weisz József és Ignác, Tószögi Dezső, Szádeczky Irma, Stratzinger Janka, Roxer Teréz, Balugyánszky Anna és Stefánia, Seidner Adéla, Szentirmay Béla, Brachfeld Ilona, Kicsék József, Veder Mihály, Magyarai Kornélia, Arany Ákos, Perlusz Berta, Véhey Anna, Stühmet Frida, Moys Margit.

*

A »KIS LAP« XIX. köt. első számában közölt betürejtvény megfejtése:

„P i r ó k.“

Helyesen fejtették meg: Horváth Elemér, Herzl Jenő, Mendl Miklós és Jakab, b. Gudenus Géza és Arthur, Günsberg Sarolta és Aranka, Schlesinger P. (nevedet ird ki egészen, úgy illik. F. b.), Beer Gyula és Lajos, Szilávik Mariska, Finály Lajos és Gábor, Németh testvérek, Schön Arthur, Doroghy Kornélia, Tószögi Dezső, Balugyánszky Anna és Stefánia, Szentirmay Béla, Vékey Anna, Stühmer Frida.

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület. Budapest, 1880. Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.